

PROFILAKTIKA INSPEKTORLARI TOMONIDAN PASPORT- VIZA QOIDALARIGA RIOYA ETILISHINI TA'MINLASH FAOLIYATIDA DAVLAT ORGANLARI VA JAMOAT TASHKILOTLARI BILAN HAMKORLIGI

Qudratov Quddus Izatullo o'g'li

O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi Huquqbuzarliklar
profilaktikasi faoliyati ixtisosligi bo'yicha tahsil olayotgan 3-
o'quv kursi 312-guruh kursanti

G'aniyev Farrux Taxirjanovich

O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi Huquqbuzarliklar
profilaktikasi faoliyati kafedrası katta o'qituvchisi Toshkent,
100197, O'zbekiston, e-mail: fargan77@bk.ru

orcid.org/0009-0005-2423-050X

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14607896>

ARTICLE INFO

Received: 2nd January 2025

Accepted: 4th January 2025

Published: 7th January 2025

KEYWORDS

pasport, viza, migratsiya,
hamkorlik, biometrik pasport,
ID-karta, xorijga chiqish biometrik
pasporti, modernizatsiya.

ABSTRACT

Ushbu maqolada profilaktika inspektori tomonidan pasport-viza qoidalariga rioya etilishini ta'minlash faoliyatida davlat organlari va jamoat tashkilotlari bilan hamkorlikdagi faoliyati o'rganiladi. Maqola, profilaktika inspektorining jinoyatchilikni oldini olish va xavfsizlikni ta'minlashdagi rolini, shuningdek, o'zaro ma'lumot almashish, ta'lim va tarbiya dasturlari, jamiyat bilan aloqalar, monitoring va nazorat, ijtimoiy loyihalar hamda manfaatdor tomonlar bilan hamkorlikni taqdim etadi

Mamlakatimizda oxirgi ikki yil ichida huquq-tartibot faoliyatiga oid 10 ta qonun, 40 ga yaqin Prezident farmon va qarorlari, 60 dan ortiq hukumat qarorlari qabul qilingani qayd etildi. Bugungi kunda respublikamizda faoliyati yo'lga qo'yilgan ichki ishlar organlari tayanch punktlarining 90 foizdan ortig'i fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari bilan bitta binoda joylashganligi profilaktika inspektorlari va ichki ishlar organlari boshqa sohaviy xizmatlari xodimlarining kecha-yu kunduz ushbu mahalla fuqarolar yig'inidagi komissiyalar bilan hamkorlikda xizmatni tashkil etishiga zamin yaratmoqda.

Umuman olganda, jamoatchilik fikri asosida hamkorlikda ish olib borishning nazariy metodologik xususiyatlarini aniqlash hamda o'rganish bo'yicha ilmiy va amaliy izlanishlarni tashkil etishni yanada kuchaytirish lozimligi talab etilmoqda. Xususan, jahonda huquqbuzarlik va jinoyatchilikni oldini olish, inson qadrining hamma narsadan ulug' ekanligini ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi.

2020-yil 22-sentabrdagi PF-6065-son "O'zbekiston Respublikasida identifikatsiya ID-kartalarni joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni va 2018-yil 26-dekabrdagi PQ-4079-son "O'zbekiston Respublikasi fuqarosining xorijga chiqish biometrik pasportini rasmiylashtirish va berish tizimini yaratish hamda O'zbekiston Respublikasi biometrik pasport tizimini modernizatsiya qilishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarorlari profilaktika inspektori tomonidan pasport-viza qoidalariga rioya etilishini ta'minlash faoliyatida davlat

organlari va jamoat tashkilotlari bilan hamkorlikdagi faoliyatining so'nggi yillarda e'lon qilingan asosiy normativ- huquqiy hujjatlaridan biri hisoblanadi.

Yuqoridagilardan kelib chiqqan holda, profilaktika inspektori bilan ushbu sohada hamkorlikni amalga oshiruvchi ichki ishlar organlari sohaviy xizmatlaridan biri sifatida migratsiya va fuqarolikni rasmiylashtirish xizmati xodimlari bilan hamkorlikda pasport-viza qoidalariga rioya etilishini ta'minlashda quyidagi yo'nalishlarda tegishli ishlarni amalga oshiradi:

- aholi punktlarida passport tartibiga rioya etilishini tekshirish, passport-viza qoidalarini buzgan huquqbuzarlarni aniqlash;
- korxona, muassasa, tashkilot mansabdor shaxslari tomonidan fuqarolarni ishga yoki o'qishga qabul qilishda pasport tizimi qoidalariga rioya etishlarini tekshirish maqsadida kompleks tadbirlar o'tkazish;
- pasport-viza qoidalarini buzilishiga zamin yaratuvchi sabab va sharoitlarni o'rganish, kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha amaliy choralar ishlab chiqish;
- xizmat ko'rsatilayotgan hududlarda kompleks tadbirlar rejalashtirish va amalga oshirish;
- aholi orasida pasport tizimi qoidalariga rioya etilishi yuzasidan tashviqot-targ'ibot ishlarini yuritish;
- jazoni ijro etish muassasalaridan bo'shatilgan shaxslarni ozodlikka chiqqandan so'ng pasportini qayd etish borasidagi ishlarni tashkil etish va aniqlangan kamchilik va muammolarni bartaraf etish.

Profilaktika inspektorining davlat organlari va jamoat tashkilotlari bilan hamkorlikdagi faoliyati jamiyatda xavfsizlikni ta'minlash va jinoyatchilikni oldini olishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu faoliyatning asosiy maqsadlari esa davlat organlari va jamoat tashkilotlari o'rtasida ma'lumotlar almashish, jamoat tashkilotlari bilan birgalikda turli seminarlar, treninglar va aksiyalar o'tkazish orqali yoshlarni jinoyatchilikdan saqlash, aholi bilan bevosita muloqotda bo'lish, jinoyatchilik darajasini kuzatish, jamoat tashkilotlari bilan birgalikda ijtimoiy loyihalar va dasturlarni ishlab chiqish, bu orqali jinoyatchilikni kamaytirish va ijtimoiy muammolarni hal etish, davlat organlari, jamoat tashkilotlari, mahalliy jamoalar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan muntazam aloqa o'rnatib, muammolarni birgalikda hal etish hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. X.T. Odilqoriyev, I. Ismailov, N.T. Ismoilov. Ma'muriy huquq: Darslik// – T., 2010.
2. N.T. Ismoilov, D.D. Babaev. Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishlarni yuritish: O'quv qo'llanma. – T.: O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, – 2014. – 118 b.
3. Ichki ishlar organlari profilaktik faoliyati: Ma'ruzalar kursi / Mualliflar jamoasi-T.: O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, 2018.
4. 22.09.2020-yildagi PF-6065-son "O'zbekiston Respublikasida identifikatsiya ID-kartalarni joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni
5. 05.01.2011 yildagi PF-4262-son "O'zbekiston respublikasida pasport tizimini takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni
6. 26.12.2018 yildagi PQ-4079-son "O'zbekiston Respublikasi fuqarosining xorijga chiqish biometrik pasportini rasmiylashtirish va berish tizimini yaratish hamda O'zbekiston Respublikasi biometrik pasport tizimini modernizatsiya qilishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori
7. <https://lex.uz/> - O'zbekiston qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi
8. G'aniev F. T. Turkiya respublikasi: tabiyati, madaniyati va an'analari //Results of National Scientific Research International Journal. – 2024. – T. 3. – №. 3. – C. 101-116.

9. G'aniev F. T. O'zbekistonda inson huquqlarini himoya qilish milliy preventiv mexanizmi //Results of National Scientific Research International Journal. – 2024. – T. 3. – №. 3. – С. 84-90.
10. Ganiyev F., Ganiyeva G. O'g'irlik haqida tushuncha, o'g'irlikning psixologik genezisi va mehanizmlari //Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук. – 2023. – Т. 3. – №. 4. – С. 43-47.
11. Ganiyev F., O'zoqboyev S. Voyaga yetmaganlar tomonidan sodir qilinadigan jinoyat ishlarini yuritish //Евразийский журнал технологий и инноваций. – 2023. – Т. 1. – №. 12 Part 2. – С. 131-134.
12. Ganiyev F., O'zoqboyev S. Voyaga yetmaganlar tomonidan sodir qilinadigan jinoyat ishlarini yuritish //Евразийский журнал технологий и инноваций. – 2023. – Т. 1. – №. 12 Part 2. – С. 131-134.
13. Ганиев Ф. Ўғирлик жиноятларининг профилактикаси тушунчаси ва турларига оид айрим мулоҳазалар //Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук. – 2023. – Т. 3. – №. 4. – С. 37-42.
14. Ганиев Ф. Т. Ўғирлик жиноятининг жиноят-ҳуқуқий жиҳатлари ва олдини олишга доир фикр-мулоҳазалар //Results of National Scientific Research International Journal. – 2023. – Т. 2. – №. 12. – С. 301-313.
15. Ганиев Ф. Профилактика инспекторлари томонидан ўғирликларнинг олдини олиш фаолиятини ташкил этиш йўналишлари //Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук. – 2022. – Т. 2. – №. 12. – С. 159-162.
16. Ганиев Ф. “Обод ва хавфсиз маҳалла” тамойилига асосланган тизимни жорий этишда фуқоролар йиғинларини фаолиятини тизимли йўлга қўйиш //Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук. – 2023. – Т. 3. – №. 3. – С. 96-98.
17. Ганиев Ф. Ахборот хавфсизлиги ҳамда муҳофазаси таъминланганига қарамасдан содир этиладиган жиноятлар //Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук. – 2023. – Т. 3. – №. 1. – С. 129-138.
18. Qushboqov S. X., Usipbekov N. J. Yurtimizda mahkumlarni ozodlikka tayyorlashda amalga oshirilgan islohotlar va ulardan kutilayotgan natijalar //Models and methods in modern science. – 2023. – Т. 2. – №. 12. – С. 179-182.
19. Qushboqov, S., & Tilabov, S. (2023). Kiber jinoyatlardan saqlanishda umumiy profilaktikani o'rni. *Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences*, 2(18), 67-69.
20. Қушбоқов, Ш. (2023). Юртимизда тадбиркорликни жазони ижро этиш тизимидаги истиқболи. *Models and methods in modern science*, 2(5), 114-117.
21. Охунов, З., & Қушбоқов Ш, Т. Т. С. Э. (2022). Ҳуқуқбузарликларни олдини олишга оид айрим мулоҳазалар. *Eurasian Journal of Law, Finance and Applied Sciences*, 2(11), 34-39.
22. Qushboqov S., Isroilov D. Profilaktika inspektorining huquqbuzarliklar profilaktikasida adliya organlari bilan hamkorligining tashkiliy asoslari //Development of pedagogical technologies in modern sciences. – 2024. – Т. 3. – №. 9. – С. 16-24.
23. Qushboqov S., Isroilov D. Profilaktika inspektorining huquqbuzarliklar profilaktikasida adliya organlari bilan hamkorligi tushunchasi //Академические исследования в современной науке. – 2024. – Т. 3. – №. 23. – С. 96-103.
24. Qodirjonovich J. Z., O'G'Li Q. S. X. Bir guruh shaxslar tomonidan axborot texnologiyalardan foydalanib sodir etilgan firibgarlik va o'g'irlik jinoyatlarining sodir etish usullari va ularni tergov qilishga oid ayrim mulohazalar //Eurasian Journal of Law, Finance and Applied Sciences. – 2024. – Т. 4. – №. 5. – С. 137-144.
25. Киличев Х.М. Вояга етмаган болаларнинг исмга бўлган ҳуқуқларини ҳимоя қилиш масалалари //Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования. – 2023. – Т. 2. – №. Maxsus son. – С. 63-67.

26. Маматович Қ.Х. Фуқаролар йиғинлари уни қайта ташкил этишга оид мулоҳазалар //Barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali. – 2022. – С. 764-769.
27. Миршарапов А.Г. Мини-футбол как вид спорта и средства физического воспитания //Conferencea. – 2024. – С. 18-21.
28. Миршарапов А.Г. Jismoniy tayyorgarlik mashg 'ulotlarida chigalyozdi mashqlarining zarurati //Conferencea. – 2024. – С. 159-162.
29. Chorshanbiev B. B. Қуроллиқучлар қўшинларида сув таъминотининг аҳамияти //Eurasian Journal of Law, Finance and Applied Sciences. – 2024. – Т. 4. – №. 11. – С. 163-167.
30. Ахмедова С.Т., Охунов З.М. Особенности применения административных взысканий за управление автотранспортом в состоянии опьянения //Евразийский журнал технологий и инноваций. – 2024. – Т. 2. – №. Special Issue 6. – С. 48-54.

